

บทคัดย่อ

181329

ชื่อภาคนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเมือง : ศึกษากรณี
ชุมชนมัตยิคมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้เขียน : นางสาวกนกวดี ธรรมวินัย
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2549

จากการศึกษา มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในชุมชนมัตยิคมหานาคในการพัฒนาชุมชนเมือง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในชุมชนมัตยิคมหานาคในการพัฒนาชุมชนเมือง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครอบครัวที่อยู่ในชุมชนมัตยิคมหานาคจำนวน 201
ครอบครัว การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test และ F-test ใน
การทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษา พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 40 ปี มากกว่าครึ่งมีสถานภาพ
สมรส สองในสามมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับ ปวส. เกินครึ่งมีอาชีพค้าขาย
ลูกจ้าง และแม่บ้าน มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มากกว่าครึ่งมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปี
ขึ้นไป การรับรู้ปัญหาของชุมชนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านหอกระจาย
เสียงมากที่สุด รองมาคือจากเพื่อนบ้านและจากคณะกรรมการชุมชน และมีความสัมพันธ์กับคน
ภายในชุมชนมากที่สุด

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมัตยิคมหานาคในการพัฒนาชุมชนเมือง
ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือด้านวัฒนธรรม รองลงมาคือด้าน
สังคม และด้านเศรษฐกิจตามลำดับ เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
ด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประชุมและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนมี

ส่วนร่วมในระดับต่ำ แต่การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์ ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เมือง ต่างกันคือ

- ประชาชนเพศหญิงมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย
- ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนกลุ่มอายุอื่น ๆ
- ประชาชนที่มีสถานภาพหม้ายมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสดและสมรส
- ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
- ประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ (แม่บ้าน) มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ
- ประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ในกลุ่มอื่น ๆ
- ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 50 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 50 ปี
- ประชาชนที่รับรู้ข่าวสารของชุมชนผ่านหอกระจายเสียง มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่รับรู้ข่าวสารของชุมชนผ่านแหล่งอื่น ๆ
- ประชาชนที่มีการรับรู้ปัญหาของชุมชนมาก มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีการรับรู้ปัญหาของชุมชนน้อย
- ประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนมาก มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนน้อย
- ประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองปานกลาง-มาก มีส่วนร่วมมากกว่า ประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองน้อย
- ประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการชุมชนมาก มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการชุมชนน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานเขต และฝ่ายพัฒนาชุมชน ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนและกรรมการชุมชน เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยการให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

2. คณะกรรมการชุมชน ควรรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายเสียง เพื่อสะท้อนปัญหาของชุมชน และทำให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหา และเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน

3. คณะกรรมการชุมชนควรสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีกับนักการเมืองทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการร่วมกันแก้ไขปัญหาชุมชน

People's Participation in Urban Community Development : A Case Study of Mahanak Mosque Community in Pomprabsatruphai District, Bangkok

The two objectives of the study were (1) to find out the level of participation of people in Mahanak Mosque Community in urban community development and (2) to identify the factors influencing their level of participation. The research results would be presented to the community committee for improving or promoting the people's participation in community development.

A questionnaire was employed to collect the data from 201 households in Mahanak Mosque Community. Percentage and mean were used to describe the data and t-test and F-test to test the hypothesis.

The findings were summarized below.

1. The female respondents outnumbered the male ones. Their average age was 40. More than half were married. Two-thirds finished secondary school to higher vocational school. More than half were small traders, general workers and housewives. Their income was not more than 10,000 bath. Also more than half lived in the community for at least 31 years. They acknowledged the community problems at a high level. They received news from the disseminating tower most often, followed by from neighbors and community committee, respectively. They had the closest relationship with people within the community

2. The overall level of participation in urban community development was found to be moderate. The people in Mahanak Mosque Community was found to participate most in culture, followed by society and economy respectively, in fact, they took part in evaluation, attendance of meeting and decision making at a low level, but in implementation and gaining benefits at a moderate level.

3. When the hypotheses were tested to find out the factors influencing their participation level, the following were found :

The women participated in urban community development more than the men. These aged 50 years or more participated in it more than those in other age ranges.

Widows and widowers participated in it more than single and married people.

These with lower education than secondary school participated in it more than these with a Bachelor's degree or higher.

The housewives participated in it more than people in other occupations.

The people in the income range of not more than 5,000 baht participated in it more than those in other income ranges.

Those who lived in the community for more than 50 years participated in it more than those who did so for less than 50 years.

Those who received news through the disseminating tower participated in it more than those who did so through other sources.

Those who were more aware of community problems participated in it more than those who were less aware of them.

Those who had a closer relationship with community people participated in it more than their counterparts.

Those who had a moderate to good relationship with politicians participated in it more than those who had a poorer relationship with them.

Those who had a good relationship with the community committee participated in it more than those who had a poorer relationship with it.

Recommendations

1. The district office and the community development section should encourage people and the community committee to see the importance of participating in community development by making them understand the benefits of such participation.

2. The community committee should launch a campaign for people to participate in community development through particularly the disseminating tower. It should inform people of community problems and usage them to participate in all aspects of activities held to develop the community.

3. The community committee should build a good relationship with all levels of politicians in order to seek their cooperation in solving community problems.